

sarcina. În felul acesta, uniți în rugăciune și în fapte bune, vom ajunge la slăvita Înviere a Mântuitorului, ca să viem cu El și să vedem lumina cea cerească.

Rugăciunea pentru aproapele

Mare lucru este dragostea de prieten. Cunoaștem fiecare ce înseamnă adevărata prietenie. Dacă te rogi pentru cineva, Dumnezeu îl mântuiește pe acela pentru că vede dragostea ta pentru el. De aceea, Sfântul Apostol Iacob spune: "Rugați-vă unul pentru altul!", pentru că mult poate rugăciunea credinciosului în fața lui Dumnezeu. Și cine a întors pe cineva de la păcat prin rugăciunea lui, mare drept și-a câștigat în Împărăția Cerurilor. De aceea Biserica instituie această rugăciune de mijlocire pentru aproapele.

Hristos - adâncul sufletului omenesc

Să nu judecăm niciodată pe ceilalți, să nu facem diferențe între cei buni și cei răi, pentru că niciodată nu știm ce este în sufletul omului, numai Dumnezeu cunoaște sufletul omului. Că poate a fost ceva în viața acelui om, o frustrare, poate ascunde o rană prin agresivitatea lui și tu nu știi...

Biserica întotdeauna caută în om ceea ce este bun, tot ce constituie fondul bun original, creștin, ortodox. Față de psihologia abisală modernă, Biserica cercetează adânc sufletul nostru prin preoți, prin spovedanie, prin discuții de la suflet la suflet. Sfinții Părinți au instituit regulile spovedaniei, au cercetat adâncurile sufletului omenesc până în cele mai mici amănunte ale lui și au alcătuit întrebări privind regula spovedaniei. De aceea Biserica trece dincolo de stratul superficial al culturii, al educației, care poate să aibă resurse în adânc sau nu, dincolo de teorii, de calcule, de justificarea faptelor noastre bune sau rele și merge în adâncul duhovnicesc al sufletului nostru.

Dincolo de „monstrul” din adâncul sufletului nostru, când suntem cu conștiința încărcată de păcate, dincolo de faptele noastre rele, Îl regăsim pe Iisus Hristos. De aceea Mântuitorul și spune că pe

Mine M-ați văzut în închisoare și ați venit la Mine, M-ați hrănit, Mi-ați dat să bea. Și noi întrebăm: "Când Te-am văzut în închisoare, când Ți-a fost foame sau sete?!" ... Iar El ne răspunde că „atunci când pe cei mai mici ai Mei i-ați cercetat, pe Mine M-ați cercetat”. Așa că aceasta este cea mai adâncă, cea mai abisală introspecție pe care o facem în inima noastră: să-L găsim pe Dumnezeu în noi. Și atunci, regăsindu-L pe Dumnezeu în noi și întorcându-ne spre El cu toată inima noastră și cu mintea noastră, ajungem la rugăciunea pentru noi și pentru ceilalți.

Despre iertare

De multe ori aversiunea noastră împotriva aproapelui nu izvorăște dintr-un fapt obiectiv, dintr-o atitudine pe care semenul nostru a avut-o, ci adeseori izvorăște dintr-o atitudine pe care noi numai ne închipuim că a avut-o.

Câteodată spui câte un cuvânt fără să ai o intenție rea, dar cel care se știe puțin vinovat se simte insultat și dezvoltă pe nedrept o ură împotriva aproapelui său. Iertați primii, și dacă păcatul este al semenului vostru și dacă este al vostru, chiar atunci când vi se pare că semenul vostru a greșit.

Aceasta este o poruncă a lui Dumnezeu, care ne cere să nu nedreptățim pe aproapele nostru, să nu îi atribuim rele intenții, să nu-l detestăm că a făcut ceva fără socotință. Noi suntem de vină. Nu avem pentru ce să-l iertăm pe aproapele nostru, ci să-i cerem lui Dumnezeu iertare pentru nedreptatea noastră.

Dacă într-adevăr cineva ți-a făcut un rău, du-te și te împacă cu el. Dacă nu vom ierta pe aproapele nostru, nici Dumnezeu nu ne va ierta pe noi. Câte greșeli nu facem în fiecare zi? Câte păcate nu săvârșim, cu lucrul, cu cuvântul, cu gândul? În fiecare zi sute de păcate năvălesc în inima noastră și o întinează, și fac sufletul nostru nedemn de a sta în fața lui Dumnezeu. Și-i cerem iertare lui Dumnezeu, Care ne iartă de atâtea ori.

Să fim și noi la fel, să iertăm pe aproapele nostru, că nu ne supără atât de mult fratele nostru cât Îl supărăm noi pe Dumnezeu în fiecare zi! Ți-a spus o dată ceva sau îți imaginezi numai că ți-a spus și

tu păstrezi ură. O dată...! Și tu în fiecare zi de mii de ori jignești bunătatea lui Dumnezeu și jertfa Lui pentru noi.

Când spunem în rugăciunea *Tatăl nostru*, în fiecare dimineață și seară, „și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșităilor noștri”, dar noi nu iertăm, nouă însine ne cerem osândă. Căci spui așa: „Doamne, dacă eu iert, iartă-mă și Tu, iar dacă eu nu iert, nu mă ierta nici Tu!”. Nu ne dăm noi oare seama că ne cerem osândă dacă nu iertăm? În momentul în care zicem „și ne iartă nouă, precum și noi iertăm”, ne-am și cerut osânda, pentru că noi știm că nu iertăm. Inima noastră este înclinată spre rău și vrăjmașul își face cuib în inima noastră ca să nu iubim pe Dumnezeu și pe aproapele nostru și să ne despărțim de Dumnezeu zicând: „Nu mă ierta, pentru că nici eu nu iert!”.

Fiți credincioși, fiți buni, fiți iertători! Adeseori spun: viața în comun este dură. Trebuie să știi să te faci iertat. A ierta este mai ușor decât a cere iertare, pentru că iertând, parcă ai un sentiment de superioritate. Dar cerând iertare când ai greșit, înseamnă să te umilești, iar Dumnezeu vrea să ne asumăm și atitudinea aceasta. Când ai greșit, să ceri iertare.

Noi trăim în comun, în familie, în grupuri, în societate, în instituții, trăim în comun. Cum rezolvăm noi problema aceasta, conflictele comune? Numai înțelegând că trebuie să ierți și să fii iertat. Așa vom trăi în pace, așa vom avea o credință adevărată, așa va fi armonie. Armonia pe care Iisus încearcă s-o instaureze în lume prin Biserică. Acesta este începutul Împărăției lui Dumnezeu - Biserica.

Despre iertarea datornicilor noștri

Vin oameni la mine, la spovedit și spun: „Părinte, cutare mi-a făcut mie rău”, sau nu spune numele, ci zic „mi s-a făcut rău de către cineva, sau m-a evitat, sau i-am dat niște bani și nu mi i-a dat înapoi, sau eu i-am făcut bine iar el nici nu mă mai recunoaște”. Lucrurile sunt convins că sunt așa, adică omul nu spune minciuni, că nu vine la spovedanie să spună minciuni. Sunt convins că așa este. „Dar - îl întreb eu - ce datorii ai tu față de Dumnezeu? Crezi că nu ai nici o

datorie? Dumnezeu te iartă că nu-ți plătești datoriile, iartă și tu pe aproapele tău! Nu spun că nu ți-a făcut rău, sau că nu este o jignire că nu te-a salutat sau că nu-ți mulțumește pentru ce i-ai dat, dar deasupra tuturor acestor convenții sociale rămân dragostea și bunătatea pe care Mântuitorul ni le-a propovăduit și pe care noi trebuie să le practicăm!”. Numai această dragoste și bunătate sunt în stare să aducă armonia în societate.

Datoria noastră față de Dumnezeu nu ne-o plătim, dar când este vorba să judecăm pe aproapele nostru, judecăm sută la sută. Nu cu cinci la sută, nu cu zece la sută, ci sută la sută. Îl judecăm și-l condamnăm! Noi stăm în biserică și Mântuitorul spune: „Plătiți-vă datoria față de Mine! Că v-am dat 1000 de talanți, v-am dat 1000 de daruri și mai mult”. Și tu spui: „Doamne, mai îngăduie-mi, că nu pot să plătesc, am și eu treburile mele, am casă, am copil, mă duc și eu în vacanțe, la Ocean City, duminică” și așa mai departe... Iar Dumnezeu te îngăduie, te iartă, ca de acum încolo să-ți plătești toate datoriile. Și tu judeci pe fratele tău, care nu-ți datorează nimic! Că noi lui Dumnezeu datorăm, nu omului, nu semenului nostru.

Dar noi, cei plini de datorii față de Dumnezeu, îl strângem de gât pe fratele nostru pentru că nu știu ce ne-a făcut vreodată, nu ne-a salutat, sau nu ne-a zis nici un cuvânt bun, sau ceva în genul acesta! Raportul dintre noi și semenii noștri, acest raport lăsat de Dumnezeu, nu cuprinde numai viața religioasă, din Biserică, ci cuprinde toată viața noastră, pentru că trebuie să fim buni. Aceasta e cea mai mare poruncă pe care Biserica ne-o dă, căci Mântuitorul a spus să fii bun și să iubești pe semenul tău. Aceasta este cea mai mare datorie. Și cum o împlinim noi?

Dincolo de toată bogăția sau sărăcia, noi avem o comoară la Dumnezeu: dragostea și iertarea. Comoara aceasta este mai mult decât orice. Așa că vă rog să vă aduceți aminte ce se spune în rugăciunea *Tatăl nostru*. V-am citit și din Evanghelie, dar astăzi v-am spus și direct, din gura mea: fiți îngăduitori unii cu alții, și în primul rând respectați datoria față de Biserică! Aici este Iisus Hristos care Se jertfește; cea mai mare comoară, Sângele și Trupul Său, le sacrifică pentru noi - și noi, pentru aceasta, avem o datorie infinită, o datorie pe care nu o putem achita niciodată față de Dumnezeu. Însă

putem fi îngăduitori cu aproapele nostru, putem stârpi sămânța zavistiei, putem stârpi și în inima noastră și în a altuia gândul urii. Putem opri, printr-un cuvânt bun, gândul răzbunării, putem împiedica prin atitudinea noastră o tulburare familială sau socială. Toate acestea sunt porunci ale Mântuitorului. Acesta este noul pe care Iisus l-a adus acum două mii de ani într-o lume care recunoștea cel mult justiția, dar în nici un caz nu recunoștea iertarea și iubirea.

Hristos suferă în noi

Mântuitorul Hristos, având toate afectele noastre omenești, adică toate aceste neputințe ale trupului - înfometarea, și frigul, și setea - a fost sensibil la suferința umană, la nevoile noastre. A fost sensibil când cineva era bolnav, și îl vindeca. De cele mai multe ori Mântuitorul făcea apel la credință. Uneori însă, dacă cineva era foarte bolnav, nici nu-l mai întreba dacă el crede că poate fi vindecat, ci îl vindeca cu cuvântul. Îi era milă când cineva era în deznădejde pentru că îi murise copilul, cum fusese văduva din Nain. Îi era milă de cineva care se ruga pentru părinți sau pentru semenul lui, cum fusese cazul sutașului. Îi era milă de cei care erau flămânzi și însetați. De altfel și spune Mântuitorul: "Cine va da un pahar cu apă unuia dintre aceștia mai mici ai Mei, Mie Îmi va da". Într-atât S-a confundat Iisus cu noi, oamenii! Într-atât Și-a asumat toate slăbiciunile noastre și toate neputințele noastre, încât oricine suferă, Hristos suferă cu el! Oricine e bolnav, Hristos este bolnav cu el! Oricine e îndurerat și plânge, Hristos plânge cu el!

Vreți să-L vedeți pe Hristos nevinovat pătimind? Duceți-vă în spitalele de copii, duceți-vă în orfelinatele de copii. Hristos suferă în ei. Aceasta e confundarea totală a Mântuitorului cu noi. El Își asumă toate pătimirile noastre, toate durerile noastre.

Tot ceea ce făcea Iisus era ca să întărească în inima celor care erau de față credința în Dumnezeu. Se folosea adeseori de minune tocmai pentru slăbiciunea noastră omenească însetată de miracol. Și noi astăzi suntem însetați de miracol, dar miracolul nu substituie credința. Credința, cum spune Apostolul Pavel, este încredințarea

lucrurilor nevăzute. Această credință ne face să vedem - dacă instrumentele sunt duhovnicești, spirituale - ceea ce cu ochii trupului sau cu rațiunea nu putem vedea. Dumnezeu ni Se descoperă în împrejurări cu totul independente de voința și de calitățile noastre. S-a milostivit Dumnezeu de cei însetați și flămânzi atunci când Apostolii I-au spus să dea drumul mulțimii să plece, că vine noaptea și pot să cadă pe drum. Mântuitorul le-a înmulțit pâinea, a binecuvântat, le-a împărțit și i-a săturat pe toți. El este un Dumnezeu sensibil la durerea noastră. E un Dumnezeu sensibil la nevoile noastre, participant chiar la suferințele noastre. Nu privește Dumnezeu la cineva cum privim noi la un spectacol, El Se implică în durerile noastre.

DESPRE ISPITE, PATIMI și VIRTUȚI

Despre războiul gândurilor

- *Părinte, spuneți-ne un cuvânt despre războiul nevăzut!*
 - Noi suntem înconjurați pretutindeni de demoni. Sfântul Apostol Pavel spune că tot acest văzduh este plin de demoni care zboară în jurul nostru și care ne atacă permanent. Toți avem demoni în noi. Când te îndeamnă ceva din tine să urăști, să vorbești de rău, să fii aspru cu lumea, să nu fii milos, toți aceștia sunt demoni ai patimilor. Dar fiecare din noi are un demon dominant. La cei mai mulți dintre noi demonul dominant este trufia. Dar există un demon al lăcomiei, un demon al banului - mamona. Și acești demoni pot deveni demonii noștri dominanți.

Noi trebuie să luptăm împotriva acestor demoni. Când cineva în mintea ta îți spune: „De ce te întorci la Dumnezeu, că tu ai făcut așa de multe păcate încât nu te va ierta niciodată! Cum poți să te întorci la Dumnezeu, când știi ce rău ai făcut în fața Lui?”, tu zici că-i mintea ta, dar în fond e un dialog cu demonul din tine, căci acesta este un demon al minciunii, al deznădejdiei.